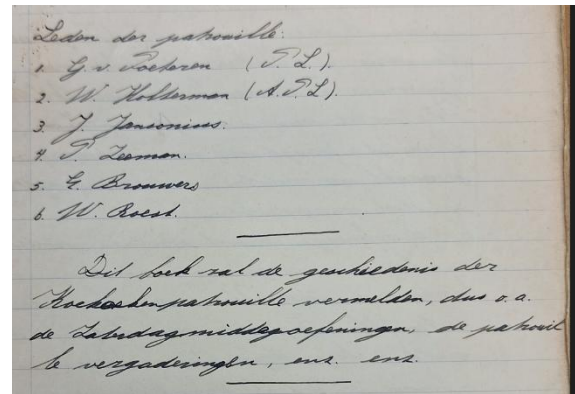

Jan Jansonius is geboren op 28 januari 1918 in Wageningen. Hij was de zoon van Johannis Freerk Jansonius en Dieuwertje Johanna Schuurman. Zijn vader was commies ter secretarie. Een jaar later werd zijn zusje Johanna Hendrika geboren.

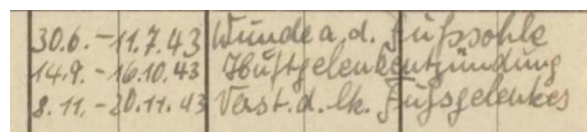
In Wageningen ontstond al snel na de start van Scouting in Nederland de Vereeniging voor Scoutswerk in Wageningen. In 1911 namen ze hun reglement aan. Later ontstonden twee groepen, de groene onder leiding van Hopman de Voogd en de paarse troep, onder leiding van vaandrig Heeroma. Na zijn overlijden werden de troepen weer samengevoegd en naar hem vernoemd, de Heeromagroep. Na een tijd in de feestzaal van studentensociëteit samengekomen te zijn, kregen de padvinders in 1928 een clubhuis aan de Domeinweg.

Jan was padvinder bij deze groep. Op 4 oktober 1930 wordt de Koekoekenpatrouille

opgericht en Jan wordt hierbij ingedeeld. Guus van Poeteren was patrouilleleider. Met de komst van hopman Broekema groeide de groep weer en ontstonden in 1936 weer twee troepen, met hopman Ludolf Broekema bij de Heeromatroep en hopman dr. Jan Boes bij de Otto van Gelregroep. De scouts namen deel aan de Wereld Jamboree in Vogelenzang in 1937. Na het verbod op Scouting op 2 april 1941 kwamen een tiental scouts wekelijks nog samen, onder leiding van hopman Jules van Wesemael.

In januari 1942 verklaarde Duitsland dat het noodzakelijk was arbeiders uit de bezette gebieden te verplichten voor de Duitse oorlogsindustrie te werken. In die maand werd in Nederland de Nederlandse Arbeidsdienst ingesteld. Jonge mannen moesten voor deze dienst hun arbeidsdienstplicht vervullen. Nederlandse werklozen waren al vóór die tijd verplicht om werk in Duitsland aan te nemen als ze steun of een uitkering ontvingen. In mei 1943 voerde de bezetter in Nederland officieel de Arbeitseinsatz in. Alle jongemannen tussen de achttien tot vijfendertig jaar kregen een oproep om zich te melden. Omdat dit niet genoeg werkkrachten opleverde, besloten de Duitsers om de leeftijdscategorie te verruimen naar zeventien tot veertig jaar. Ook werden er razzia's gehouden waarbij mensen opgepakt werden die daarna in Duitsland tewerkgesteld werden. Veel jongeren doken onder om aan de Arbeitseinsatz te ontkomen. Jan werd tijdens de oorlog als dwangarbeider in het kader van de Arbeitseinsatz tewerkgesteld in Duitsland. Hij zat van 11 juni tot 29 november 1943 in Hüfingen, Baden-Württemberg. Een deel van de tijd kon hij door ziekte of verwondingen niet aan het werk.

Jan is overleden in Bloemendaal op 22 december 1999.

Meer informatie

[Akte - Gelders Archief \(wiewaswie.nl\)](http://wiewaswie.nl)

[Home - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

Logboek Koekoekenpatrouille [119-Scouting-Die-Wiltgraeff-Plaatsingslijst-v2023.pdf \(wageningen.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.